

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

"Gazetă" ese de 2 ori; Joi și Dumineacă, Foi'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tiere esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu $\frac{1}{2}$ galbini mon. sunatòria.

Anulu XL.

Se prenumera la poste c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 48.

BRASIOVU, 5 Iuliu | 23 Iuniu

1877.

Cu 1-a Iuliu stilu vechiu se incepe smestrulu alu II-lea. Pentru d'a se incungură oice neregularitate in espeditiunea fóiei, rogamu pe domnii abonati a-si reinnoi prenumeratiunea la timpu.

P. T. domnii noui abonnati sunt cu deosebire negati a ne tramite adressesle **esactu**, aratandu si **post'a cea mai aproape** de locul unde locuiesc.

Pretiul abonamentului pentru monarchia e pe siese luni 5 fl., pe trei luni 3 fl.; ér' pentru strainatate pe siese luni 6 fl. v. a. Scrisorile sunt a se addressa la

Redactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI” in Brasiovu.

Brasiovu, in 4 Iuliu st. n.

In Ungari'a domnesce o bucuria neesprimabile, o multiumire necalificabile. Si pentru ce? Pentru ca dlu primu ministru Tisza a enunciatusi si tare in dieta, ca nu esiste in monarchia austro-maghiara nice unu foru competentu, care se ongete astadi séu in viitoru la slabirea poterei Turciei prin decimarea territoriului ei, ca pentru monarchia austro-maghiara n'a sositu inca momentulu, ca se faca appellu la braçele fililor sei, si ca monarchia austro-maghiara nu are nici unu contractu cu nimenea, ea este libera in totu pasulu seu de actiune. Cumu vinu ungurii acumu d'odata de se bucura de aceste enunciatuui ale' dlui Tisza, n'intielegemu, ca-ci noi celu pucinu nu aflam nemicu nou in aceste cuvinte, ci aflam din contra totu numai acele aseturari, pre cari dlu Tisza le-a facutu de nenumerate ori in camer'a maghiara, cari ince n'au valóre decatu de joi pana mai apoi. Au d'ora negatiunea dlui Tisza a causatu ungurilor atata bucuria, ca adeca in monarchia austro-maghiara nu tinde niminea la decimarea Turciei? D'apoi ce folosesce acésta negatiune, candu astadi si fora Austro-Ungari'a poterea turcsca este sfarimata, imperiul ottomanu decimat! Bine dice déra diariul lui Sennyey "Kelet népe", ca acésta negatiune se tiene de categori'a acelor enunciatuui de oraculu, cari nu spunu nemicu positivu, séu spunu o absurditate mare. — Apoi bucuria pentru nemobilisarea austriaca cumu incape cu staruintele de pana acumu ale ungurilor, de a vedé odata mobilisata acésta armata? De buna séma domnii unguri nu vreau acumu mobilisarea numai din causa, ca nu cumva armat'a austriaca mobilisata se se scape a intrá si a nu mai voi se ésa din Bosni'a. Fia ince securi domnii unguri, ca deca nu va voi Austri'a, atunci se va afia altu cineva, care se guvernedie Bosni'a crestinesce.

Inse mai este o grava impregiurare, care a datu importantia cuventarii dlui Tisza si care l'a redicatu d'odata la culmea gloriei si a popularitatii, si acésta este felicitarea din partea Domnitorului. Si intru adeveru dlu Tisza si merita felicitare, pentru-ca mai multu dinsului, decatu lui Kállay, care dise in camera, ca Turci'a trebuie se se disólve, este de a se atribui meritulu, ca a sciutu se persuadeze pe unguri si din antagonisti neimpacati ai politicei esterne a monarchiei i-a facutu cei mai mari adoratori ai acestei politice. Dlu ministru de esterne Andrassy, care inca a gratulatul dlui Tisza, pote se-si gratuledie si siesi, ca-ci politic'a sa dictata de alti factori poternici din Vien'a, a capetatu cea mai eclatanta justificare din partea parlamentului maghiaru, care eri cerea interventiunea armata in favórea Turciei, éra astadi dice, ca se afia la inaltime europeana, deparie de ori-ce chauvismu.

Conclusiunea la téte aceste este, ca ungurii au lasatu pe fratiilor turci in man'a sortii. Ei

nu mai tienu la intregitatea Turciei, déca altii voru sparge acésta intregitate, ci tienu numai la aceea, că celu puçinu dinsii se nu dè mana de ajutoriu la ingroparea viului mortu. Asiá ne place si noue se vedemu pe unguri, si in acestu casu suntemu in stare s'o marturisim, ca ungurii nostri nu sunt tocmali asiá de turciti, precum se aretara in prim'a furia, la prim'a betia cu softalele.

Si cumu-ca domnii unguri s'au in blandit catu de bine, se pote vedé si de acolo, ca diurnalul "P. Lloyd", care pana in dilele trecute facea pentru Austri'a casus belli din eventualea declarare de independintia a Serbiei, astadi vine si cu o trufasia desconsiderare a acestei impregiurari dice, ca scupecin'a serbesca, care in 1 Iuliu n. s'a intrunitu la Craguevatiu in sessiune estraordinaria, pote se proclame independentia Serbiei, inse acésta proclamare nu va alterá pe Austro-Ungari'a, ca-ci independentia proclamata va trebui se fia si recunoscuta de poteri, ca se devina independentia legala. Noi ne bucuram, candu vedemu, ca ungurii facu acésta concessiune. De recunoscere nu prea ne dore capulu, faptele implinite uu se potu negá, ci vrendu nevrendu trebaie se se recunoscă.

Nr. pres. 153—1877.

Conchiamare.

Pe bas'a §-lui 21 din statutele "Associatiunei transilvane", aprobat de Maiestatea S'a c. reg. apostolica prin prea Inalt'a decisiune din 6 Septembre 1861 si in conformitate cu conclusiunea adunarei generale a numitei associatiuni, ténute la Sabiu in 10—12 Augustu 1876 de sub Nr. prot. LXI, Adunarea generale ordinaria a "Associatiunei transilvane" pentru anulu curent, se conchiamă in opidulu **Blasiu** pe diu'a de **5 Augustu c. n. 1877**.

Ceea ce priu acest'a in sensulu §-lui 25 din statute, se aduce la cunoscinti'a publica.

Totu onorabilii membrii ai acestei associatiuni sunt rogati a luá parte in numeru catu se pote mai considerabile la amentit'a adunare generale.

Dela presidiulu "Associatiunei transilvane" pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu."

Sabiu, la 30 Iuniu 1877 c. n.

Iacobu Bologa, presedinte.
Pentru secret.: Ioane V. Rusu.

A V I S U.*

Fiindu-ca adunarea generale a "Associatiunei transilvane" pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu" se va tiené in anulu curent aici in Blasiu conformu conclusului acelei adunari adusu in siedint'a din 11 Augustu anului trecutu in Sabiu, comitetulu arangiatoriu -si iè libertate a rogá de aceli onorati domni, cari voru dorí a partecipá la acésta adunare generale, se binevoiesca a incunoscinti'a despre acésta pe acestu comitetu celu multu pana in 20 Iuliu a. c. st. n., ca se se pote face dispusetiunile necessarie pentru inquartirare.

Blasiu, in 30 Iuniu 1877.

Pentru comitetulu arangiatoriu:

Ioane Fekete-Negrutiu,
presedinte.

Elia Chirila, notariu.

Brasiovu. (Pentru ajutorarea osta-silor raniti.) Opiniunea publica europena a si judecatu in acésta cestiuumanitaria si christiana; martore ne sunt cele mai de frunte diarie

*) Celealte diuaria romane sunt rogate a reproduce acestu avisu.

din Parisu, din Itali'a si cateva germane. Veridicatu Europei este forte magulitoriu pentru femeile si fiicele nóstre. Terrorismulu artificiosu demascat si paralizatu. Intr'aceea directiunea "Crucei rosie" cu ocasiunea computului publicatu dilele acestea in diariile din capital'a Romaniei, pe lenga ce prevede durat'a campanie presentă pe vre-o optu luni, observa totu-odata, ca téte patrioticile contribuirii facute pana acumu pentru sustinerea ambulantelor romanesci nu acoperu nici a trei'a parte din lipsele acelora. Acésta scire authentica e prea de ajunsu, pentru că si femeile nóstre se o ia de indreptariu pentru activitatea dumnealoru cu atatu mai virtosu, ca societatea "Crucei rosie" in recunoscintia pentru contribuirile cate au cursu pana acumu dela familiile romane din imperiu, facu femeilor nóstre onórea de a numi una trasa de ambulanta "a domenilor roman" din Transilvania". Fagiu cu acestea impregiurari domn'a Hareti D. Stanescu aflat de lipsa a se addressa, conformu restrictiunii cunoscute, cu urmatorulu

Appellu catra Romane.

Pe tieruri Dunarei s'a inceputu unu resboiu, alu carui scopu este de-a emancipá popórale crestine de suptu barbar'a dominatiune a Semilunei.

Fratii nostri din Romani'a inca au apucatu armele spre a luá parte la acestu resboiu. Ei sunt resoluti a eluptá cu pretiulu sangelui deplin'a libertate a natiunei, deplin'a independentia a tieri lor.

Resboiulu e impreunatu cu cele mai amare suferintie, cu cele mai cumplite dureri pentru cei ce párta armele.

Mii de ostasi se redica raniti si mutilati de pe campulu de onóre; toti acesti nenorociti, departati de mamele si de sociele loru, ascépta mangaierea si scaparea dela caldurós'a ingrigire, dela sprijinulu generosu alu de-aprópelui.

E o datoria mai pre susu de téte umana si crestinesca de-a alergá in ajutoriulu celor raniti in resboiu. Astadi acésta datoria e totu-deodata si nationala!

Damele romane din Brasiovu nu au fostu cele din urma spre a cugeta la implinirea unei datorii atatu de sacre. Densele si-au fostu propusu inca de multu a infintá unu comitetu pentru ajutorarea soldatilor romanu raniti; déra cunoscut'a ordination ministeriala le-au impedecatu de-a realizá acea idea.

Fiindu deci interdisa formarea de comitete, subsemnat'a că persóna privata amu luatu asupra-mi sarcin'a de-a colectá ofrande, adeca scama, bandagie, compresse etc., pentru ostasi romanu raniti si de-a le tramite la presidiulu "Crucei rosie" in Bucuresci.

Mai multe dame din Brasiovu mi-au si predate ofrandele loru, pe care le-amu espeditu la locul destinației. Numele generoselor donatórie si ofrandele de totu feliulu se potu vedea din list'a Nr. I, publicata in Nr. 47 alu "Gazetei".

Appellezu prin acésta la téte femeile romane, din ori-ce parte de locu, ca se grabesc a contribui pe intrecute la alinarea durerilor aceloru bravi frati ai nostri, cari s'au dusu se-si verse sangele pentru aperarea civilisatiunei si pentru inaltarea natiunei nóstre romanesci!

Vócea sanguinii, amorulu fratiesc ne impune o datoria din cele mai inalte. Acésta datoria se ni-o implinim cu zelu si cu devotamentu, ca se nu ni se pote dice:

"Ati fostu surde la tipetele de durere ale soldatilor roman!"

Brasiovu, in 10/22 Iuniu 1877.

Hareti Stanescu.

UNGARI'A. — Dela **Oradea - mare** ne vení una specie de memorialu, care pe lenga ce coprinde diverse date prea instructive pentru lecto-rii romani, are si altele mai multe de natura delicate si intristatori. Dn. auctorul ar' voi se-lu védia publicat intoarma; noi inse' lu rogamu, că se ne dè si noue unu votu, fia si numai consultativ in cestiu de acestea. Fórte multe lucruri omenesci se potu si altele trebue se aduca la cunoscinta publica; prea adesea inse' decidu impregiurările, interesul inalte si de viéta, natio-nali, patriotice, religiose-morali. Dn. auctorul pote fi incredintatu, ca la timp si ocazie une totu ce doresce dsa va esí la lumina, numai nu a cuma. Diecesea gr.-catholica, vicariatu gr.-resa-ritenu, processe popesci, iubileuri obligate, luxuri episcopesci, — chiaru attentatele asupra vietiei nostre nationale cate se comitu cu cutediare cri-minale in comitatele Bihari'a, Satu-mare, Mara-murasiu etc., cumpanescu in a c é s t a epoca puçinu in comparatiune cu catastrofele universali, ce se inaltia preste toti, amerintia cu transformari essen-tiali, era pe tirani cu apunere. Cu tóte acestea unele informatiuni si cifre statistice cuprinse in acelui memorialu se potu comunica si acuma, era altele erá camu cunoscute si mai inainte. Asiá de exemplu, ca :

Comitatulu Biharei cu arealulu seu de 200 mil. si cu 555.537 locuitori, este mai mare, decatu multe principale si ducate de ale Germaniei, si ca majoritatea locuitorilor este romanesc si chiaru si acuma, dupa-ce au apucatu a se renega cu miele, că in Bosni'a; mai departe, ca si in comitatulu Satu-mare pe 108 mil. sunt preste 280 mii locuitori, majoritate totu romanii; ca in comitatele Bechesiu, Ugocea, Sabolciu, Maramu-rasiu, elementulu romanescu lipsit de apostoli luminati si zelosi, sufere infriociat si merge spre scadere. Ceea ce nu se sciá pana acilea, este, ca in seminariulu domesticu (pensionatu, internatu) romanescu din Oradea-mare nu mai este permisutinerimea romanesci a-si vorbi limb'a sa nationale, si ca atatu rectorulu catu si ceilalti mentori ai tenerimei sunt obligati (de cine?) a vorbi cu elevii numai unguresce. Nu se sciá nici acea impregiu-rare fabulósa, ca necumu ceealalta preutime, dera nici majoritatea canonicilor nu citesce nimicu romanesc, afara de breviariu si liturgia, anume de diarie romanesci se ferescu, „de frica că se nu fia compromisi.“ Numele familiilor se magiarisédia neincetatu si fora picu de resistentia din partea cuiva. —

Despre veniturile episcopiei gr.-catholice dela Oradea-mare ni se comunica unele date interessante, de-si nu sunt complete. Din aceleia aflamu intre altele, ca episcopulu diecesanu are diverse venituri a n u a l i, unele fixe, altele mutabili, care compu-putate unele cu altele, ar' fi in cifre rotunde camu acestea :

	fl. v. a.
Dela cupónele obligatiunilor urbariali	17,000
Venituri numite regalii	27,000
Ghind'a si pascuatiunea in immensele pa-duri, in suma minima pe anu*)	10,000
Dela doue consortiuri, caroru s'au datu esplatarea padurilor de bradu, pe anu	32,000
Alta lemnaria, de focu si de lucru, aduce pe anu circa	10,000
Mosii'a dela Holodu	5000
	101,000

Alte accidentie le trecemu cu vederea; dera chiaru sum'a de susu auctorulu o scade inadinsu la 90 de mii că venitul siguru pentru anii cei mai rei, si totusi elu ar' fi unu venitul aproape de 4 ori mai mare, decatu este alu metropolitului din Blasius.

Cu tóte acestea venituri frumóse, auctorulu voiesce a sci, ca episcopulu ar' ave datorii pas-sive preste 200 de mii, ceea ce nu intra in capulu nostru ardelenescu, grosu si in patru muchi; dera ce e dreptu, este lucru camu firescu, că ómenii nascuti si crescuti in seraci'a muntilor reci se nu aiba idea de avutii mari, prin urmare nici de datorii mari. Dominiele episcopiei gr.-catholice se intindu la 73 de sate, pana pe la Vidra in Transilvania. Diecesea nu prea este mai mare, decatu ar' fi vre-o doue trei protopopiate din cele mai poporate in Transilvania.

Mai aflamu in acelasiu memorialu unu altu lucru tristu. Testamentulu repausatului episcopu Iosifu Salageanu atacatu de consangenii sei, s'au annullatu definitiv in tóte instantiele, prin urmare scólele romanesci dela Beiusiu au perduto pentru totu-deauna fondulu de 100 mii florini, destinatul de catra episcopulu Iosifu in favórea loru. Se

spune, ca annullarea aceluui testamentu s'a intem-platu din cauza, ca'i lipsia mai tóte forme de cerute de legi; ca-ci adeca repausatulu pre catu a fostu in viéta, tienuse tare la articlii din concordatu, dupa care nu s'ar' fi cerutu implinirea de alte forme; déra tribunalele din Ungari'a nu au voitutici se audia de concordatu, ci s'au tienutu strictu de legile politice ale tieriei. Testamentulu cassatu fiindu, tóta avereia remasa dela episcopulu Iosifu se va risipi că farin'a orbului, fora picu de urma pentru baserica si natiune, era anume scólele dela Beiusiu voru ajunge că numai se vegetedie, déca cumva nu se va afila vre-unu pretestu de nimica, că se le inchida si pe acelea, ca-ci preteste se cauta di si nòpte pentru inchiderea toturoru gim-nasielor romanesci, confiscarea fondurilor si pre-facerea salarielor profesorescu in burse (stipendie) pentru studentii romanii, cari se voru obliga se invieti numai la scóle maghiare. Déra bunu e Ddieu.

Alte parti din memorialu remanu a se pu-blica in dile mai linistite decatu este presentulu.

Resbelulu.

Bombardarea Vidinului de catra bateriele romane din Calafatu intretinuta seriosu in 26 si 27 Iuniu s'a continuatu in 28 inca si mai seriosu, luandu parte in diu'a acésta si bateriele dela Ciuperceni. Scopulu artilleriei romane a fostu de a tiené pe Osman-pasi'a cu 20,000 de armata in siahu, acoperindu si ajutorandu in mo-dulu acest'a trecerea principală a trupelor russesci dela Zimnicea. Trecerea acésta, care s'a facutu pe la gur'a riului Vedia, in dreptulu insulei Vardin a reusitu splendidu, si asia si-au implinitu si bateriele romane scopulu. Despre bombardarea din 28 l. c. i-se serie diariului „L'Orient“ urmatòriele :

„Calafatu 28 Iuniu, 7 ore — Astazi la 2 ore 20 minute deminéti'a bateriele nostre au reinceputo se bombardaze Vidinulu. Obiectivele alese : bateriele castelului bulgaru, bastionulu Nordu, bateriele fortului Nordu, mór'a cu aburi. Au luatu parte bateriele din Ciuperceni sub comand'a majorului Popescu. Resultatul escelentu; obusele nostre isbuconeau in interiorulu baterielor turcesci; caminulu mórei stricatu, mai multe case isbite séu aprinse; se vedu inca flacarile. Nici odata resultatele n'au fostu mai favorabile. Atitudinea trupelor escelenta. Unu soldatu ranit u-sioru: e Petru Rosc'a din regimentulu alu 3-lea de dor-banti, care era că sentinela la ante-posturi. Turcii au trasu 76 obuse sferice, diresse mai cu séma asupra baterielor „Independenti'a“ si „Renascerea“: Noi totu 76. Focul a incetat la 3 ore. Bombardarea a durat 8 ore; ea este pana acuma cea mai insemnată. Bateriele au fostu comandate de locot.-colonelul Carpu, sub directiunea superioara a colonelului Dunc'a. In Calafatu au fostu atinse trei case.“

Reproducemu mai departe unu estrasu dintr-o corespondintia a „Pressei“ in care se descrie amenuntele unei bombardari din dilele premer-gatore :

„Calafatu. Amu asistatu, pentru prim'a ora in viéti'a mea, la o bombardare inversiunata din ambele parti. S'a inceputo focul din Calafatu. Era vorba de a regulá tirulu tunurilor, cari impodobescu noile baterii „Independenti'a“ si „Renascerea“, pe lenga cari sunt atasiati cu serviciul medicalu. La 1 ora 29 secunde dupa ameadiu, bateri'a Carolu I a deschis focul si in mai puçinu de 20 secunde, 10 séu 15 loviturile tunu plecu din diferite baterii asupra Vidinului. Care e omulu, care se audia pentru prim'a ora o asemenea salva de artileria si se pote stá ne-simtitoru? — Au trecutu 40 minute mai inainte că tunurile turcesci se respundia aloru nostre, cu tóte aceste tunurile nostre versau focu si flacari. La a 3-a séu a 4-a descar-catura numai, m'am suita decisu pe travers'a bateriei. Cu unu ochianu in mana priviam efectulu bombelor. Tunurile nostre aveau de obiectu 2 puncte: o mór'a situata in mediul orasului si o bateria situata la drépt'a nostra. Mór'a este forte importanta, ca-ci fabrica 23,000 bucati pani pe di. Ea apartiene unei companii engleze; a fostu forte reu-vatamata si de mai multe ori a luatu focu; tirulu pieselor a fostu esactu. O proba, ca mór'a e importanta, e, ca forte aproape de dens'a, turcii au ridicatu unu steagu alb cu semilun'a rosia,aratandu, ca acolo esista unu spitalu; ei credeau astfelu ca voru evitá bombele din Calafatu.

„Bateri'a turcesca din drépt'a a fostu seriosu atacata, nu mai era in stare d'a sustine focurile, ómenii cari lucrau la ea au disparutu d'odata. S'a trasu focuri de tóte bateriile din Calafatu, aproape 110. La bateri'a „Independenti'a“ unde amu fostu in permanentia, toti officierii si soldatii au datu proba de multu sange rece si abnegatiune. Se aflau acolo colonelulu Carpu, capitanulu Urseanu, Hacicu si Oredianu; locotenentii Stoic'a si Perticharu si sub-locotenentii Georgescu, Coslinsky si Mavrodinu; toti acesti domni au fostu continuu la postulu loru pe traversele tunurilor séu aiurea. Cea mai buna lovitura a fostu ochita de colonelulu

Carpu, altele bune a trasu locot. Stoic'a. La 7 óre totu s'a liniscitu.“

Bombardamentul dintre Giurgiu si Rusciucu a causat multu reu-tor dòua cetati. Pe noi acuma numai sări Giurgiului ne pote interessa; ea a fostu destul de cruda. Eca cumu descrie unu coresp. „Pressei“ devastatiunile produse in Giurgiu:

„Giurgiu-Vieri, 15 Iun. v. — Nici bombardare dela 13 Iun. n'a avutu altu obiectivu mai principala: centrulu Giurgiului, decatu stradele Europa si Dunare, intindu cu osebire asupra gimnasiului, lovitu de 21 obuse in bombardarea dela 12/24 si in durata de 5 ore, ér' in ea inversiunata dela 13, de alte 16 obuse numai in 5 cuarturi. Catu pentru suburbii, cea mai incercata e Smârd'a, a caserica se dice, ca e si aproape a se surpă. Casele de lida constructie, forte reu lovite séu aproape distruse, si vre-o 10, intre cari gimnasiulu si „Hotelul Europa“.

Catu pentru restulu caselor n'a remasu nici un care se nu aiba celu puçinu doue loviturile de obuse, sau multe de sfaramaturi, ce se nu fia petrunsu esplodandu si nu, d'r' sfaramandu in totu chipulu. Aspectulu orasului e tristu numai si inforatori, d'r' groznicu-inspaimantator. Dupa ce sparturile caselor cască gurile pustiuri si strade nu se vede fintia vietuitorie, care ar' fi de ajuns se sbârcesca pelea pe omu, apoi diferitele fragmente de cladiri si nenumeratele sfaramaturi de bombe, ce implineste stradele, adause la siantiurile scornite de obuse in adincina mormintelor, posomorascu si mai multu jalea trecatorilor pana a simti acea sfasietorie smacinatura sufletescă, ce penește lacrimele, fora voiea omului cu tóta consciuntia, si elu insusi n'a perduto nimicu. Cu bombardarea a doua mai de regretatu si omorirea unui altu orasianu, gasitu capu, care s'a vediutu a fi ruptu de sfaramatura de bombe.

Aséra la 5 ore 35 minute a inceputu a trei'a bombardare, totu din partea russilor, totu pe distanta de mai inainte si cu aceiasi mesura, că si cele precedente, durata pana la 8 ore si 5 min. sér'a, la care turcii in se au respunsu tardiu, d'r' si forte slabu, in comparatiune cu celelalte doue, in catu astfelu bombele aruncate in Giurgiu au fostu de asta-data mai puçine; din nenorocire in se au avutu unu altu efectu desastrosu aprindindu mai antai „Hotelulu Europa“, care din norocire s'a potutu stingea. E'r' aproape de finele fociurilor, turcii isbutira a incendiá si mór'a lui Dimitrie Radulescu in valore de preste 15 mil galbeni, care arse pana in pamant, fora a-i se poté dà nici unu ajutoriu. Că complectare o nenorocirilor si si lipsa mesurilor politienesci, nu numai in timpul bombardarei, d'r' chiaru in urm'a incetarei focului.

In momentulu de a sfirsiti acésta, 5 ore sér'a, incepea erási bombardarea; amenai d'r' expediarea pe mane deminéti spre a ve transmite la 9 ore sér'a, ca focurile au durat pana la 8 1/4, multu mai raru din partea russilor si cu atatu mai slabu din partea turilor, care de va urmá decrescându totu astfelu, pote poimane se nu mai resune in pagub'a Giurgiului.

X.

Planulu statului majoru russescu de a duce in erróre pe turci prin manevre insielatoare a reusit minunatu, ca-ci trupele russesci au trecutu Dunarea tocmai p'acolo, pe unde mai puçinu le au asteptat turcii. Dunarea are la Zimnicea o latime de 1000 metre si malulu dreptu este aci in mare avantajul fiindu lesne possibilu d'a fi aparatu cu puçine poteri. Turcii in se au intarit ferte slabu in altimile dela Sistovu si in momentele trecerei nu au avutu acolo destule trupe pentru d'a poté resiste cu succesu. Asia potu se tréca in securtul timpu corpulu alu 8-lea si 13-lea de armata Dunarea lata. Podulu, ce'lui construira russii, antaiu a fostu ruptu de unu orcanu, in se ei iute l'au reconstruitu. In 2 Iuliu a fostu gat'a. Telegramulu oficialu din Petersburgu, care anuntia acésta, spune inca, ca trecerea e continua si ca pana in 3 l. c. nu s'ar' fi intemplatu aclo nici o lovire. Telegramele turcesci vorbescu din contra despre lupte mari si neconte-nite in giurulu Sistovului. Si „L'Orient“ serie, ca russii au avutu o seria de lupte in preajma Sistovului, in se se pastréza celu mai mare secretu in privint'a operatiunilor. Diurnalele din România aducu intre altele scirea, ca russii ar' fi ocupat pana chiaru si Tirnov'a, ca turcii ar' fi batuti si incungurati si ca colonele russesci ar' fi porniti deja spre Balcaui. In curundu vomu avé sciri mai esacte si detaiate despre trecerea acésta mareata.

Despre trecerea dela Zimnicea continuu in „Romanulu“:

„Zimnicea, 15 Iuniu st. v., óra 11 a. m. Adi-nòpte pe la 2 ore trupele russesci d'aci au trecutu Dunarea supt comand'a marelui duce Nicolae. Armat'a s'affla la tiermu gat'a de atacu si la 3 ore cele d'antaie pontón debarcau trupe pe malulu dreptu. Se crede, ca inamiculu se retrasese dejă; d'r' elu era la panda si numai dupa o lupta de dòue óre fu respinsu si gonitu peste délu si

*) Acestu venitul suie uneori la 30 mii fl. pe anu.

blice ce ati indestulatu, pentru concursulu luminatul ce ati datu guvernului Meu. Si dicundu-ve : La revedere, in tempuri mai bune si mai liniștite pentru iubit'a noastră România, in poterea art. 95 din Constituție, declaru inchisa sesiunea extraordinară a Camerei deputatilor. Carolu.

Notă ministerului de externe al României
catre agentii poterilor străine din
București.

București, 30 Maiu (11 Iunie) 1877.

Domnule!

Mai pe fia-ce di autoritatile administrative si militare ale districtelor de pe marginea Dunarii aducu la cunoștință a guvernului principiaru acte de pradare si de crudime, comise de bande mai multu său mai puținu numerose de basi-bozuci si de cerchesi, cari strabatu Dunarea, năptea mai cu séma, ocolindu cu ingrijire localitatile de posturi romane, si vinu a esercită acte de brigantagiu si maceluri asupr'a locuitorilor paciuti din satele si catunele de pe tărīmulo nostru, său asupr'a comerciantilor din miclele năstre porturi.

Une-ori, ei trecu cu violentia peste lini'a pîchetelor militare, sugrumanandu sentinetele isolate si o iau la fuga indata ce marsiaviele loru atragu atențiunea asupr'a loru.

"Monitoriul officiale" si diariile din tiéra au semnalat pe fia-ce di fapte de acestu felu si simtu repugnantia a le enumeră aci ; dăr' de ore-ce, avendu in vedere despartiturile, ce vomu avé intr'o di a reclamă dela Pórtă, amu facutu a se inscrie cu ingrijire in registrele departamentului meu, amu consemnatu unele dintr'ensele intr'o lista aci anesata, pentru a le remite in memoriu d-vostra.

Cunoșteți, domnule, natur'a frumaturiei năstre din fața Turciei si nepotintă de a stabili, de-a totu lungulu acestor catedeva sute de kilometri de otaru fluvialu, posturi mai dese si ocupate destulu de tare, că se supraveghieze si se previna cele mai secrete intreprinderi ale talharilor.

Armat'a romana e pusa astazi pe picioru de resbelu. Abtienendu-se de a luă o poziune agresiva, ea nu mai puținu este gât'a se apere tiéra contra atacurilor armatei turcesci. Bateriele năstre au sciu si se respundia tunului din fortaretiele de pe tărīmulo dreptu. Acolo unde se facu fapte de resbelu, ne gasim in stare se respundem printr resbelu.

Dăr' ne afiamu cu atatu mai multu in nepotintă de a reprime actele de brigantagiu si de talharia ale bandelor nedisciplinate de pe tărīmulo dreptu, cu catu obiceiurile blonde si supuse la legi ale poporatiunei romane, cu catu semtiemintele năstre de umanitate si propria năstra demnitate nu ne permitu se opunem la acte nedrepte si nelegiuite, dreptulu de represalie.

Nevoindu si neinjosindu-ne a esercită pe tărīmulo turcescu atacuri clandestine, cari de altmintrea năr' avé de victime, decatul pe innocentele poporatiuni bulgare si romane, dejă destulu de incercate de tirani'a arbitrara a armatei ottomane, probabil ne vomu vedé siliti, déca acesta stare de lucruri va continua, se parasim reserva ce ne-amu impus si se cercamu, prin armele năstre, o represiune sistematica preste Dunare.

Totu-deodata, animati cumu suntemu, de dorintă de a reduce conflictulu, care esiste intre noi si Pórtă, la cele mai mici ale lui rigori, ne facem o datoria se appellamă mai antai la poterile europene, că se bine-voiesca a interveni pe langa guvernului turcescu, că se faca că resbelul dela Dunare se fia portat in marginile unei lupte legale de armata cu armata, dupa principiul in generalu admis in tre poporatiunile civilisate ale Europei.

Amu dăr' onore de a ve adressă presentă nota, ro-gandu-ve, domnule, se bine-voiti a transmite guvernului acesta reclamatiune, a carei'a dreptate, fora in-doiela o veti apretia.

Ne importa multu, ca in veri-ce impregiurare poterile europene se fia cu destula esactitate informate, pentru-ca ele se pote pune in comparatiune si se apretize dupa just'a loru valore conduit'a natiunei romane si a autoritatilor, cari esercita astazi poterea loru preste Dunare, cu unu desfrem cu totulu nescusabile.

Bine-voiti, domnule, a primi etc.

Semnatu: Cogalnicénă.

Naseudu 17 Iunie a. c. (I storicul comitetului de ameliora romane din Naseudu....) In 3 Iunie s'au intrunitu damele in una conferintă la initiativă bravelor domne : Elisabet'a Popu si Wilhelmin'a Mihailasius, care nu au crutat ostentă de a ambla din casa in casa pentru de a invita si indemnă pe celealte dame in persoană, că asia succesulu se fia catu mai imbucuratoriu. Indemnul l'au capetatu — precum s'au esprimatu domn'a presidenta in cuventul de deschiderea adunarei, dela sangerōsele evenimente ce au inceputu a se

desvoltă la malurile Dunarei, si cari trebuie se deserte in ori care omu instinctul sublimu de a succurge cu ajutoriale possibile la cei vulnerati in lupta ; er' de alta parte miscarile damelor romane diu tōte partile.... In acea adunare s'a decisă cu unanimitate de a adună ori-ce oferte benevole si aceste ale administră la societatea Crucerosia din România, carea conformu conventiei internationale din Geneva si a congrèsului de Berlinu, formăza ambulantie pentru a merge in campulu de lupta ; s'a decisu a se tramite la tōte damele din acestu tenuetu apelluri, prin cari se recomande imbratiosarea acestei nobile intreprinderi, si a-se lucră de tōte partile pentru realizarea ideei ; apoi s'au alesu unu comitetu constatatoriu din urmatörile dame : presedintă a Elisabet'a Popu, casiera Wilhelmin'a Mihailasius, controlora Clotilda Malaiu, secretara Valeri'a de Popu ; membre : Ludovic'a Pavelea, Iosefina Iulia Muresianu, Lucretia Moisilu, Elisabet'a Tanco, Mari'a Bobu, Matild'a Vasilichi, Charlott'a Purceila, Emilia Budurleanu si Isabell'a Gestelu. — Intrăga activitatea acestui comitetu că atare se reduce la 2 siedintie in 7 si 15 Iunie. In ultim'a siedintia din 15 Iunie intre altele s'a reportat de catra domn'a presedinta, ca in dilele din urma a primuitu una scrisoria oficioasa dela dlu jude de cercu din locu si fostu v. prefectu in anii renascerii romanismului 1848-49 Florianu Marianu in limb'a ungurésca dtto Naseudu 11 Iunie Nr. 7., din care scrisoria, dupa-ce a lasatu a-i-se traduce romanesca, a vediutu, ca in urm'a inaltelor ordonanțui se comanda dissolvarea acestui comitetu. Propune că aceasta scrisoria se se ie spre scientia si urmare, er' că scopulu totu se se ajunga se ofera de aci inainte de a adună dens'a ori-ce oferte, a le administră la locurile competente si a-si dă ratiune publica.... Conclusul comitetului este din cuventu in cuventu urmatoriul : "Luandu-se acestu obiect la cea mai serioasa discussiune, ordinatiunea amintita se ia cu profunda parere de reu spre sciertia. Totu odata se decide cu unanimitate a-se recurge contra acestei ordonanțui la locurile competente, respective la inalt'a dieita si anume din urmatörile motive de mare ponderositate : Comitetul acesta nu a facutu nice celu mai micu pasu nelegale, precum se pote vedé din tōte actele sale, ma din contra s'a constituitu numai si numai din vederi umanitarie si filantropice, din simtiul de sorori si pre basea conventiei internationale de Geneva, a congrèsului de Berlinu, suscrise si garantate si chiaru de statulu Austro-Ungaru ; din acele vederi umanitarie, ce au indemnăsi si pre alte popoare si natiuni la infiintarea de asemenea comitete la diferitele ocasiuni, din vederile, din cari s'au formatu ambulantile in resbelulu serbo-turcu de anu ; din vederile, din cari s'au formatu asemene ambulantie si in anulu acesta de catra francesi, germani, italiani, de romani si chiaru de catra evrei din România ; totu din acele vederi, din cari s'au formatu asemene comitete in capital'a Ungariei, că si in alte tienuturi ale Ungariei pentru turci. Din tōte aceste motive comitetul se afla silitu se-si exprime profund'a sa parere de reu, vediendu, ca pre candu concetatiilor li-permitu a forma comitete pentru sabie de onore si pentru sofiale turcesci, năoue ni-este interdisu a dă cursu liberu la simtiul de sorori si mame facia de nesce nefericiti si nenorociti, cari nu pôrta vina intr'u nimicu la infricosiatulu resbelu. Este silitu se-si exprime parerea de reu facia de acesta ordinatiune vediendu, ca in seclulu alu 19-lea se oprescu si manifestările cele mai innocente, nobile si umanitarie, si suntemu tractate că si candu noi nu amu prepară scame, bandagie, fasie etc.... ci tunuri de ale lui Uchatius seu Krupp ; că si candu comitetul nostru ar' fi de natura politica său cine scie de ce, ceea ce este departe de sfer'a activitatii năstre si nece ne-a trecutu vreodatata prin creeri si aceea ce credem, ca neci unu omu seriosu nu pote presupune asia ceva la nesce femei fora cunoscentia si missiune politica său diplomatica....

Propunerea, respective oferirea domnului presedinta de a adună dens'a că persoană privata ori-ce ofrande si ale administră la locurile competente, se primesc pre langa expresiunea de multiamire ; asemenea se röga domn'a presedinta a incunoscienti'a despre acestă si pe publicul din giurul pre calea publicitatiei....

Acesta este pre scurtu istoricul comitetului de ameliora romane din Naseudu.... Publiu.

Ofrande priimite de subsemnatul dela romani din Brăsovu pentru ajutorarea soldatilor raniti din România si tramise prin post'a locale principelui Dimitrie Gr. Ghica, presedintele societății romane „Crucearosia“ la București.

Di mandi I. Manole.
(Urmare.)

Georgiu Nicolau 5 fl., Ioanu Carstea 2 fl., Nicolaie Voina 1 fl., George Voina 1 fl., Nicolae Voina sen. 1 fl., Nicolae Rasnoveanu 50 cr., Dumitru Russu 30 cr., Ioan Grecu sen. 50 cr., George Achimu 20 cr., Dumitru Grecu 30 cr., Nicolae Grecu 50 cr., George Grozea 20 cr., Dumitru Axente 10 cr., Vasile Sierbanu 30 cr., Spiridon Fetti 4 fl., Grigorie Salvetiu 50 cr., Iordachie Voicu 10 cr., Ioanu Voicu 10 cr., Ioanu Voicu jun. 10 cr., Radu Palisoru 5 cr., Nicolae Palisoru 10 cr., Ilie Caleu 10 cr., Georgie Voicu 10 cr., Antonie Antoneanu 10 cr., Ioan Voicu 10 cr., Georgie Andreiu 10 cr., Constantin Bogdan 4 cr., Nicolae Siandru 10 cr., Constantin Salvetiu 10 cr., Zacharia Caleu 10 cr., Iordachie Voicu 10 cr., Vasile Siandru 4 cr., Iordachie Voicu 30 cr., Ioanu Voicu 10 cr., Alexandru Pótóchi 2 cr., Vasile Gutulanu 2 cr., Georgie Siandru 10 cr., Ioanu Michiri 10 cr., Nic. Palisoru 10 cr., Tanasie Nicoiu 10 cr., Paraschiva Voicu 8 cr., Nicolae Salvetiu 10 cr., Paraschiva Voicu 14 cr., Georgie Bersan 10 cr., Ioanu Pascoviciu 10 cr., Ioanu Ardeleanu 4 cr., Lucia Sincanu 20 cr., Ioanu Miretiu 10 cr., Nicolae Vlăceanu 6 cr., Georgie Oprea 2 cr., Ioanu Balea 3 cr., Dumitru Oprea 10 cr., Georgie Samoila 3 cr., Paraschiva V. Trifu 4 cr., Dumitru Popa 5 cr., Ilie Troie 4 cr., Ant. I. Domnisoru 4 cr., Georgie Otilea 4 cr., Georgie Jian 4 cr., Dumitru Aldea 6 cr., Costantin Fieraru 3 cr., Georgie Dusia 1 cr., Mari'a G. Cretiu 4 cr., Mari'a Cojocaru 2 cr., Mari'a I. Serbu 2 cr., Georgie Irimie 5 cr., Lincă Sielariu 4 cr., Revec'a Bersanu 3 cr., Marin'a Bersanu 3 cr., Paraschiv'a V. Grecu 3 cr., Paraschiv'a Z. Samoila 4 cr., Dumitru Puiu 4 cr., Georgie Samoila 5 cr., Ioanu Perșeanu 5 cr., Nicolae Vladareanu 10 cr., Nicolae Puiu 5 cr., Ioanu Costandinu 10 cr., Nicolae Balea 5 cr., Ioanu Groza 10 cr., Nicolae Cristea 20 cr., Ioanu Irimie 8 cr., Dumitru Enea 10 cr., Ioanu Florea 5 cr., Nicolae Florea 5 cr., Georgie Florea 8 cr., Mari'a Bersanu 5 cr., Georgie Craciun 5 cr., Vasile Priscu 20 cr., Dumitru Cristea 10 cr., Georgie Olteanu 5 cr., Ioanu Puiu 20 cr., Georgie Trifu 4 cr., Georgie Cristea 2 cr., Gavrila Leuca 10 cr., Nicolae Micu 5 cr., Mari'a Ghimbesianu 10 cr., Elen'a Nistoru 5 cr., Ioanu Crisanu 5 cr., Vasile Tampa 20 cr., Georgie Tampa 20 cr., Ioanu Moldoveanu 10 cr., Georgie Serbu 20 cr., Dumitru Juganariu 20 cr., Dumitru Murariu 10 cr., Georgie Spataru 10 cr., Ioanu Balanu 10 cr., Georgie Bleba 8 cr., Ecaterin'a Cojocariu 20 cr., Mari'a Dragănescu 5 fl., Ioanu Scurtu sen. 1 fl., Radu Serbu 8 cr., Nicolae Cătălin 5 cr., Georgie Jing'a 10 cr., Ioanu Voicu 20 cr., Cristin'a Sierbanu 8 cr., Georgie Sibianu 10 cr., Ioanu Jinga 4 cr., Ioanu Samoila 3 cr., Georgie Aldea 10 cr., Paraschiva Spataru 10 cr., Georgie Voicu 5 cr., Dumitru Spataru 2 cr., Georgie Voicu 4 cr., Georgie Domnisoru 10 cr., Dumitru (Cătălin) Pascoviciu 1 fl., Georgie Ciceiu 2 franci, Ioanu Pascoviciu sen. 1 fl., Nicolae Daianu 1 fl., Ioanu Munteanu sen. 1 fl., Michailu Pascoviciu 1 fl., Nicolae Pascoviciu 40 cr., Michailu Uzoni jun. 50 cr., Ioanu Pascoviciu jun. 50 cr., Dumitru Ardeleanu 1 fl., Zosimiu Iuganariu 50 cr., Teodoru Muresianu 40 cr., Ioanu Birisiu 40 cr., Georgie Bersanu 50 cr., Ioanu Baltaretu 50 cr. — (Va urmă.)

† (Nicolau Bolocanu), parochu gr. or. vicariu protop. membru sinodalul, mem. comitetului comitense, presedint. com. paroch. din Scul'a, diecesa Caransebesiului, in etate de 64 ani, dupa un morbu indelungat in 1 a lunei presente si-a datu sufletul in manile creatorului. Înmormantarea cuvintioasa i-s'a datu in a dou'a di priu siepte preotii si patru invet., apoi prin numerosii sei parochiani alu caror pastor spiritual a fostu 42 de ani. Lu deplange fiul seu Stefanu capelanu gr. or. in locu, soci'a acestui Carolin'a si stimat'a lui socia Salomi'a, apoi nepotii sei cei orfani dela trei fii ai sei repausati. Fie memor'a eterna !

(Errata.) In Nr. 46, consemnarea ofrandelor din Hatieg, p. 3. Teresia Ratiu a daruitu si 1 napoleon ; p. 10 ceteșe Sofi'a Peoviciu, nu Popoviciu.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 3 Iuliu st. n. 1877.

5%	Rent'a charthia (Metalliques) . . .	60.90	Oblig. rurali ungare . . .	74.50
			" Banat-Timis. 73.-	
5%	Rent'a-argintu (prumutu nationalu). . .	66.25	" transilvane. 73.50	
			" croato-slav. 84.-	
Losurile din 1860 . . .	111.75		Argintulu in marfuri . . .	109.30
Actiunile bancei nation. . .	779.—		Galbini imperatessi . . .	5.91
" instit. de creditu . . .	144.40		Napoleond'ori . . .	10.1/2
Londra, 3 luni . . .	125.10		Marci 100 imp. germ. . .	61.50

Editlunea : Cu tipariul lui

IOANE GÖTT si fiu HENRICU.